

Kompetanseplan

«Jeg er meg!»

Helsesykepleiere, med vekt på helsestasjonsarbeid

I nasjonalfaglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten (1) står det:

Helsestasjonen bør gi veiledning slik at foreldre har nok kunnskap til å kunne snakke med barna om kropp, kjønn og seksualitet, trygghet og grenser.

Veiledning om seksuell utvikling bør gis ved 2- og 4-årskonsultasjonene.

Veiledningen bør bidra til å:

- *«Styrke barnets begrepsapparat, selvfølelse, egenverd og respekt for identitet, kropp og grenser. Dette setter barnet i stand til å skille mellom positiv og problematisk berøring. Å melde fra til en voksen er viktig for å motvirke overgrep.»*
- *«Styrke foreldrenes kunnskap og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling og hvordan denne kommer til uttrykk i lek og atferd. Dette vil gi foreldrene mulighet til å skille mellom naturlig seksuell utvikling og seksualatferd som det kan være grunn til å bekymre seg for.»*

Videre heter det i lov og forskrift at *«Helsepersonell må ha blikk for symptomer og våge å tenke at barnet kan være utsatt for mishandling, omsorgssvikt eller overgrep»* (2).

I Helse- og omsorgsdepartementets «Strategi for seksuell helse» (3) tydeliggjøres betydningen av å sikre en god seksuell helse i hele livsløpet og til hele befolkningen. I strategien likestilles barns seksuelle helse med barns generelle helse, både fysisk og psykisk.

I prosjektet «Jeg er meg!» jobber vi for å fremme barns seksuelle helse og for å forebygge seksuelle overgrep mot barn. Prosjektet har nettopp til hensikt å styrke de ansatte på helsestasjon og i barnehage sin kunnskap og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling, og hvordan denne kommer til uttrykk gjennom lek og atferd. Ved å øke denne kompetansen hos fagpersoner som kan videreformidle denne kunnskapen til barn og foreldre, er vårt håp at voksne blir satt i bedre stand til å snakke med barn om disse temaene, og dermed lettere kan identifisere barn det er grunn til å bekymre seg for.

For at helsesykepleiere skal kunne veilede foreldre i å kunne snakke med barna sine om kropp og seksualitet på en god måte, og for å oppdage barn det er grunn til å bekymre seg for, er det viktig at helsesykepleierne selv har god kunnskap og et bevisst og reflektert forhold til egne holdninger og erfaringer (3).

På bakgrunn av dette, har vi utarbeidet en egen kompetanseplan for helsesykepleiere.

Når	Hva	Info
Felles fagdag	Tema: Barna og seksualiteten» v /ekstern foreleser	Samarbeidende fagområder i kommunen inviteres (Barnevern, PPT, psykologtjeneste, Larvik læringscenter)
1.personalmøte	Orientering og presentasjon av prosjektet. Gjennomgang av relevante statlige retningslinjer og dokumenter. Refleksjoner fra fagdag om barns seksuelle helse	Åpent for spørsmål og innspill Refleksjonsøvelser
2.personalmøte	Gjennomgang av «Trafikklyset»	Fokus på refleksjonsøvelser og samtale mellom ansatte. Bevisstgjøring.
3.personalmøte	Den viktige samtalen Gjennomgang av «Snakkemedbarn.no»	Presentasjon av portalen Gjennomgang av en case i plenum Dele oppskrift til bruk i samtale
4.personalmøte	Problematisk og skadelig seksuell atferd hos barn og unge	Teori Refleksjonsøvelser
Felles fagdag	Tema: Seksuelle overgrep mot barn v/ ekstern foreleser	Samarbeidende fagområder inviteres (Barnevern, PPT, psykologtjeneste, Larvik læringscenter)
5.personalmøte	Seksuelle overgrep mot barn v/Barnehuset i Sandefjord Informasjon Seksuelle overgrep mot de minste Nettovergrep	Samarbeidende fagområder kan inviteres
6.personalmøte	Skam Skam relatert til seksualitet og kultur	Refleksjoner

(Med forbehold om endringer)

Fagdage med ekstern foreleser gjentas årlig for å inkludere nye ansatte og nye deltakende barnehager i prosjektet.

Referanser:

1. Seksuell helse: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/helsestasjon-05-ar?malgruppe=undefined#seksuell-utvikling-foreldre-bor-fa-veiledning-om-barns-naturlige-seksuelle-utvikling>
2. Vold, overgrep og omsorgssvikt: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/helsestasjon-05-ar?malgruppe=undefined#vold-overgrep-og-omsorgssvikt-helsestasjonen-skal-bidra-til-a-avverge-og-avdekke-vold-overgrep-og-omsorgssvikt>
3. Strategi for seksuell helse: https://www.regjeringen.no/contentassets/284e09615fd04338a817e1160f4b10a7/strategi_seksuell_helse.pdf